

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Nucleus Juris Canonici

Thenhaven, Bernhard

Coloniæ Agrippinæ, 1739

XXVIII. De Sepulturis. D. 14. S. 5. C. 2. EC. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63382](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63382)

„cū tunc interrogatus fuisset à Mona-
 „chis: Visne habitum suscipere Mona-
 „chalem? Responderit: Volo; statim in-
 „terrogatus ab alio: Visne esse asinus?
 „Responderit similiter: Volo. Mandat
 „Pontifex, nisi hoc Episcopus legitimè
 „probârit, ei silentium imponendum;
 „si verò id legitimè probârit, bonorum
 „restitutionem Ecclesiæ, cuius A. admi-
 „nistrationem gesserat, esse faciendam,
 „cū tunc ab intestato decesserit. Unde
 „licet unus testis etiam in causa pia non ple-
 „nè probet, plures tamen testes in causa
 „connexa, quamvis de diverso actu, vehe-
 „menter adminiculantur, ut tunc non juvet
 „amentia exceptio, nisi plenè probata.

TITULUS XXVIII.

De Sepulturis.

1. I. In *Decret. b. t. c. 1.* statuitur: „Unus-
 „quisque in Majorum suorum se-
 „pulchris jaceat; nulli tamen negatur
 „propriam eligere sepulturam, & etiam
 „alienam. Idem decernitur C. 2. 3. & 4. in
 „quo additur: „Si tamen elegerint sepul-
 „turam alienam, Ecclesiæ, à qua rece-
 „perunt salutis pabula, Canonica debeat
 „portio exhiberi, i. e. quarta pars funera-
 „lium, quæ juxta Canones est debita Paro-

cho defuncti exiis, quæ ratione funeris de
candelis, panno feretri &c. obveniunt Ec-
clesiæ alienæ. C. 5. & 6. mandat Pontifex:
„ Ut corpora & ossa eorum, qui in ultima
„ voluntate sibi sepulturam elegerunt, alibi
„ sepulta restituantur; uti & beneficia, quæ
„ occasione sepulturæ ipsorum Ecclesia
„ receperit. C. 7. Quemadmodum vir
„ ita & uxor liberam habere debet sepul-
„ turam.

2. C. 12. „ Sacris est Canonibus insti-
„ tutum, ut quibus non communicavimus
„ vivis, non communicemus defunctis
„ & ut careant Ecclesiasticâ sepulturâ, qui
„ prius erant ab Ecclesiastica unitate præ-
„ cisi, nec in articulo mortis Ecclesiæ re-
„ conciliati fuerint. Unde si contingat,
„ excommunicatorum corpora per vio-
„ lentiam aliòve casu tumulari, si ab alio-
„ rum corporibus discerni poterunt, ex-
„ humari debent, & procul ab Ecclesiastica
„ sepultura jactari; secus, si discerni non
„ possint. At hoc intelligendum de ex-
„ communicato non tolerato, non verò de
„ tolerato; quia in Germania, ubi Catholici
„ hæreticis immixti vivunt, licitè sine ca-
„ remoniis Ecclesiasticis hæretici in cœmi-
„ teriis vel Ecclesiis ex consuetudine & con-
„ niventia Ecclesiæ sepeliuntur, ut docet
Picbl. Decis. 101.

3. C. 13. „ Abominabilis corruptelæ vi-
 „ tium dicitur, si Clerici pro terra, in qua
 „ decedentes sepeliendi sunt, certum pre-
 „ tium præsumant exigere. Ex consue-
 „ tudine tamen aliquid exigi potest, non
 „ præcisè pro sepultura seu loco sacro, sed
 „ pro conservatione Ecclesiæ, sustentatione
 „ Parochi, aut honoratori situ v. g. in Ec-
 „ clesia vel sacello, aut obligatione Ecclesiæ,
 „ quòd nullum alium velit recipere ad lo-
 „ cum electæ sepulturæ, quàm eligentis fa-
 „ miliam, quod est quid profanum pretio
 „ æstimabile, sicut in simili, si pro pretio
 „ concedatur laico honoratior locus seu
 „ Banchus in Ecclesia, ita Reiffenst. *b. t.*
 „ 11. 68. Engel *11. 15.* ubi tamen monet, nullo
 „ modo esse licitum Parochis, aliàs per Or-
 „ dinarios castigandis, juxta *Decret. S. Con-*
 „ *greg.* propter exactionem pecuniariam
 „ seu mortuaria non soluta defunctorum ca-
 „ davera relinquere inhumata; licèt postea
 „ per Superiorem ad ea solvenda cogere
 „ possit Parochianos seu hæredes defuncti.

4. II. *In 6. b. t.* decernuntur sequentia:
 C. 1. „ Prohibet Pontifex universis Reli-
 „ giosis & sæcularibus Clericis in virtute
 „ S. Obedientiæ & sub maledictione æter-
 „ na, ne aliquos ad vovendum, vel juran-
 „ dum, vel aliàs ad promittendum irre-
 „ vocabiliter inducant, ut apud eos sepul-

„ turam eligant, vel jam electam ulterius
 „ non immutent; si secus actum fuerit,
 „ electio decernitur irrita; Religiosi vero
 „ & Clerici contravenientes tam ad rehti-
 „ tutionem corporum, si petantur, quam
 „ omnium, quæ occasione sepulturae ad
 „ ipsos pervenerunt, intra decem dies sint
 „ obligati, aliàs Ecclesia & cœmiterium
 „ sint & maneat Ecclesiastico supposito
 „ interdicto, donec plenariè restituerint.
 C. 2. „ Canonica portio debetur Ecclesia
 „ illi, in qua defunctus solebat Ecclesiasti-
 „ ca suscipere Sacramenta; si verò habens
 „ æqualiter domicilium in duobus locis,
 „ in tertia eligat sepulturam, domicilio-
 „ rum Ecclesiæ debent inter se dividere
 „ Canonicam portionem.

5. C. 3. „ Mulier, quæ plures habuit
 „ viros, si sepulturam non eligat, cum viro
 „ ultimo, cujus domicilium retinet & ho-
 „ norem, tumulanda est. C. 4. Licet pater
 „ filios impuberes, qui nequeunt eligere
 „ sepulchra, possit, ubi consuetudo fert,
 „ quo voluerit loco, sepelire; ubi tamen
 „ hæc consuetudo non est, sunt cum suis
 „ Majoribus vel in Ecclesia Parochiali tu-
 „ mulandi; Filius autem & Filia, quæ ex-
 „ cessit pubertatem, quamvis possit eligere
 „ sepulturam, sine patris tamen assensu pro
 „ anima sua, nisi peculium Castrense vel
 „ quali

quasi Castrense habeat, legare nihil potest. Vide *Nucl. Theol. Exam. 8. n. 5. §. 2.*
 C. 5. „Religiosi, nisi à propriis Monasteriis tam procul absint, ut ad ea commodè portari nequeant, cum velle & nolle non habeant, non possunt sibi eligere sepulturam, sed sunt apud sua Monasteria tumulandi. Hæc per se clara sunt.

6. III. *In Clement. b. t. c. 2.* „Clemens studio pacis firmandæ inter Rectores Ecclesiarum ex una, & FF. Prædicatores ac Minores ex altera parte statuit & ordinat, ut Fratres dictorum Ordinum omnes ad sepulturam recipere valeant, qui sepeliri elegerint in locis & Ecclesiis ipsorum, ita tamen, ut Parochis Canonice portionem integrè largiantur. Verum hodie per varia privilegia apud *Reiffenst. b. t. n. 55.* sunt exempti ab omni solutione portionis Canonice. Vide *L. 1. T. 35. n. 6.*

7. Hic tamen observandum, casu quo quis elegit sepulturam apud Regulares, juxta *Declarationes Card.* „Ipsos quidem invito Parocho posse associare corpus ad sepulturam, nullo modo autem ipsis licere Parochias cum Cruce processionaliter, aut aliàs ad efferenda vel levanda defunctorum funera intrare; vel illa levare aut efferre, nisi vocato & expecta-

„to proprio defuncti Parocho atque ibi-
 „dem præfente; vel nisi requisitus diffen-
 „tiat, aut venire expresse recuset. Neque
 „cogi possunt, ut corpus ex ædibus prius
 „ad Ecclesiam Parochialem deferatur,
 „sed recto tramite, etiam invito Parocho,
 „ad Ecclesiam Regularem deferendum.
 „Neque hæredes cogi possunt, ut etiam in
 „Parochiali exequias celebrari faciant.
 Ita *Reiffenst. h. t. n. 34. & 35.* addens *n. 36.*
 Potest tamen Parochus loci etiam cum
 stola funus comitari usque ad Ecclesiam
 Regularem, ac etiam illam intrare, ibique
 permanere, nullo modo tamen se im-
 miscere in actu sepulturæ. Imò *Leur. in*
Foro Benef. p. 1. Q. 453. n. 3. censet, Paro-
 chum posse per totam viam usque ad Ec-
 clesiam sepulturæ peragere officium,
 quamvis per aliarum Parochiarum fines
 esset transeundum, quia ita dicitur con-
 tinuare jus suum jam inceptum in suo
 termino à quo, usque ad terminum ad
 quem. In similibus tamen multum con-
 suetudini deferendum ad obviandum
 scandalosis controversiis inter Clericos
 occasione electæ in aliena Ecclesia sepul-
 turæ sæpius exortis.

8. Denique *Engel h. t. n. 7.* docet, pro-
 bationem electionis sepulturæ, cum sit
 quædam dispositio ad piam causam seu

in favorem animæ, non oportere esse exactam, sed probari posse per testes singulares; imò etiam unum concurrentibus adminiculis, & quidem per solum Confessarium, cui tanquam interpreti voluntatis defuncti sit fides adhibenda, eò quòd licet præjudicium Parochialis Ecclesiæ interveniat, id non videatur valde notabile. Vide *L. 2. T. 20. n. 3.*

TITULUS XXIX.

De Parochiis & alienis Parochianis.

PAROCHIA seu Parœcia est certum territorium seu districtus, in quo degit populus alicui Ecclesiæ deputatus, ut ibi audiat Divina, recipiat Sacramenta aliâque spiritualia, certis limitibus auctoritate Episcopi determinatum, qui ut dicitur C. 4. „Si legitimâ probatione vel aliàs indubitata fide de iis constat fuisse legitimè statutos, præscribi nequeunt. Fideles intra talem districtum habentes domicilium vel quasi domicilium, vocantur PAROCHIANI; qui ipsis præest cum potestate administrandi Sacramenta & jurisdictione ordinaria in Foro Pœnitentia, dicitur PAROCHUS, Rector Ecclesiæ Parochialis,